

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра педагогіки



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перший (бакалаврський) рівень

Історія педагогіки

Галузь знань: 01. Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014. Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітньо-професійна програма:

Середня освіта (Німецька та англійська мови)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією
ІНІ інституту педагогіки і психології
«28» серпня 2020 р.
Голова: Тарасова Т.Б.
к.психол.н., доц. Тарасова Т.Б.

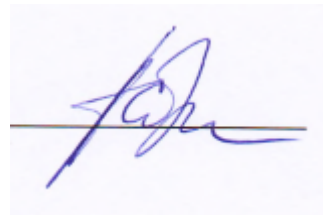
Суми – 2020

Розробники:

1. Осьмук Наталія Григорівна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
Сбруєва А.А. доктор пед. наук, професор



Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Вибіркова
		Рік підготовки:
		другий
Семестр		
четвертий		
Лекції		
16 год.		
Практичні, семінарські		
24 год.		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
48 год.		
Консультації:		
2 год.		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин - 90		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Як дисципліна загально-педагогічного та професійного спрямування, історія педагогіки має значний потенціал у формуванні таких *загальних компетенцій майбутніх педагогів*, як: здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки й соціального життя, вдосконалювати та розвивати власний інтелектуальний і загальнокультурний рівень; здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії та принципи в навчанні та професійній діяльності; здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вихователя, вчителя; здатність до саморефлексії та самовдосконалення; здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювання ситуації та/або завдання з метою виявлення шляхів їх розв'язання та прийняття рішення тощо.

Набуття конкретних фахових компетенцій передбачає оволодіння знаннями, вміннями та формування особистого досвіду критичного сприйняття й аналізу на аксіологічних засадах щодо: особливостей, закономірностей і тенденцій розвитку виховання, освіти й педагогічної думки різних народів з найдавніших часів до сьогодення; історичного родоvodu сучасних інновацій виховання й навчання; кращих здобутків педагогічної мудрості українського й інших народів; утворення системи професійних цінностей, що поєднують повагу до національної історико-педагогічної спадщини, патріотизм, толерантне ставлення до світового досвіду виховання й навчання; набуття вмінь аналізувати та співставляти теоретичні погляди педагогів, процеси та явища педагогічної практики, виявляти їх наслідування й тенденції розвитку; набуття вмінь аналізу літератури з проблем розвитку освіти (вітчизняної та зарубіжної), творів педагогів і просвітителів різних часів; умінь критично осмислювати спадщину минулого; розуміння спадкоємності в розвитку педагогічних ідей; ефективного використання системи історико-педагогічних знань і вмінь у процесі професійної рефлексії та моделювання інноваційної професійної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою є знання з загальної педагогіки, психології, історії та культури України, всесвітньої історії, філософії.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 - 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
82 - 89	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.
74 - 81	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
64 - 73	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
60 - 63	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
35-59	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 - 34	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Розподіл балів (залік)

Поточний контроль							Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2			
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2		
Поточний контроль							40	100
5	5	5	5	5+5	5	5		
Контроль самостійної роботи							60	
6	6	6	6	6+10	5	5+10		

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики навчальних досягнень є тести, індивідуальні творчі проекти, есе.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Педагогіка у часі

Тема 1. Виховання і навчання у первісному суспільстві та за часів Середньовіччя

Тема 2. Історія зарубіжної педагогіки від Нового часу до кінця XIX ст. Педагогічні системи і концепції класиків європейської педагогіки.

Тема 3. Виховання, шкільництво й педагогічна думка українців з найдавніших часів до XVIII ст.

Тема 4. Освіта і педагогічна думка на Україні в XIX – 30-х рр. XX ст.

Тема 5. Розвиток шкільництва й педагогічної думки в Україні 30-ті рр. XX ст. - поч. XXI ст.

РОЗДІЛ 2. Педагогіка у просторі

Тема 1. Сучасний стан і перспективи розвитку освіти у провідних розвинених країнах.

Тема 2. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань. Сучасні проблеми розвитку освіти та шкільництва.

5.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	усього	Денна форма			
		лекції	практичні	консультації	самостійна робота
РОЗДІЛ I. Педагогіка у часі					
Тема 1. Виховання і навчання у первісному суспільстві та за часів Середньовіччя	12	4	4		4
Тема 2. Історія зарубіжної педагогіки від Нового часу до кінця XIX ст. Педагогічні системи і концепції класиків європейської педагогіки.	10	2	4		4
Тема 3. Виховання, шкільництво й педагогічна думка українців з найдавніших часів до XVIII ст.	10	2	4		4

Тема 4. Освіта і педагогічна думка в Україні в XIX – 30-х рр. XX ст.	8	2	2		4
Тема 5. Розвиток шкільництва й педагогічної думки в Україні 30-ті рр. XX ст. - поч. XXI ст.	10	2	2		6
РОЗДІЛ II. Педагогіка у просторі					
Тема 1. Сучасний стан і перспективи розвитку освіти у провідних розвинених країнах.	10	2	4		4
Тема 2. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань. Сучасні проблеми розвитку освіти та шкільництва.	10	2	4		4
ІНДЗ	18				18
Залік	2			2	
Усього годин	90	16	24	2	48

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1	Виховання і навчання у первісному суспільстві та за часів Середньовіччя	4
2	Історія зарубіжної педагогіки від Нового часу до кінця XIX ст. Педагогічні системи і концепції класиків європейської педагогіки.	4
3	Виховання, шкільництво й педагогічна думка українців з найдавніших часів до XVIII ст.	4
4	Освіта і педагогічна думка в Україні в XIX – 30-х рр. XX ст.	2
5	Розвиток шкільництва й педагогічної думки в Україні 30-ті рр. XX ст. - поч. XXI ст.	2
6	Сучасний стан і перспективи розвитку освіти у провідних розвинених країнах.	4
7	Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань. Сучасні проблеми розвитку освіти та шкільництва.	4
Разом		24

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навчальний посібник / А. А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна, Н. Г. Осьмук; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми: ВВП «Мрія», 2015. 250 с.
2. Практикум з історії педагогіки: навч.-метод. посіб. [для студ. закл. вищої освіти]. Вид 4-те, доповнене й перероблене. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 165 с.
3. Практикум з порівняльної педагогіки : навч.-метод. посібник / укл. Сбруєва А. А., Бойченко М. А., Чистякова І. А. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 141 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / А. А. Сбруєва – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 320 с.
5. Українська педагогіка в персоналіях: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: у 2-х кн. Кн. 1: Х – ХІХ століття / О. В. Сухомлинська, Н. Б. Антонєць, Л. Д. Березовська, Л. С. Бондар; за ред. О. В. Сухомлинської. К.: Либідь, 2005. 622 с.
6. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина 1. Вітчизняна школа та педагогіка. Упорядники та автори вступних статей Рисіна М. Ю., Сбруєва А. А. Науковий редактор та автор передмови Сбруєва А. А. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2003. 299 с.
7. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина II: Зарубіжна школа і педагогіка / Упорядники та автори вступних статей Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. 432 с.

Додаткові:

1. Антологія просвітницької думки членів Попівської академії / Упорядник та автор вступних статей Скоробагатська О. І. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. 382 с.
2. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підручник. К.: Либідь, 2006. 424 с.
3. Видатні особи, що народилися на Сумщині: [Письменники, композитори, скульптори, педагоги, громадські діячі, науковці, герої Сумщини]. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2008. № 6-8, лютий. С. 68.
4. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка. – К., 2006.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К., 1997. 376
6. Диференційований підхід в історії української школи (кінець ХІХ – перша третина ХХ ст.): монографія; авт. Сухомлинська О. В., Дічек Н. П., Березівська Л. Д., Гупан Н. М., Бондар Л. С., Антонєць Н. Б., Філімонова Т.

- В., Антоненко М. Я., Куліш Т. І., Шевченко С. М. К.: Педагогічна думка, 2013. 620 с.
7. Корж Л. В. Освітня діяльність земств Харківської губернії (в кінці XIX – на початку XX століття): автореферат дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.0.01 – Загальна педагогіка та історія педагогіки. К., 1999. 19 с.
8. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва: навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Тернопіль, 1996. 436 с.
9. Нариси з історії розвитку новаторських навчально-виховних закладів в Україні (XX століття): навч.-метод. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинська, В. С. Курило, Н. П. Дічек, Л. Д. Березівська, Н. С. Побірченко, Н. Б. Антоненко, Л. С. Бондар, Т. В. Філімонова, М. Я. Антоненко, Т. І. Куліш, О. М. Шевчук. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 444 с.
10. Осьмук Н. Г. Виховна система А. С. Макаренка в контексті світового реформаторського руху першої третини XX століття: порівняльний аналіз. *Творча спадщина А. С. Макаренка: осмислення історичного досвіду та інноваційного потенціалу*: монографія / [за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. С. 74–98.
11. Осьмук Н. Г. Ідеї реформаторської педагогіки в дослідженнях українських освітніх діячів 20-х – початку 30-х років XX століття: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Суми, 2011. 20 с.
12. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. Сайт: <http://www.dnpb.gov.ua>
13. Міністерство освіти і науки України. Сайт: <http://www.mon.gov.ua/ua>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Сайт: <http://www.nbuv.gov.ua>
15. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Сайт: www.pedscience.sspu.sumy.ua (видання Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка)

Методичне забезпечення

1. Практикум з історії педагогіки: навч.-метод. посіб. [для студ. закл. вищої освіти]. Вид 4-те, доповнене й перероблене. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 165 с.
2. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю., Осьмук Н. Г. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2015. 250 с.
3. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина І. Вітчизняна школа і педагогіка. Упорядники та автори вступних статей Рисіна М.Ю., Сбруєва А.

А. Наук. ред. та автор передмови Сбруєва А. А. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2003. 299 с.

4. Хрестоматія з історії педагогіки. Частина II: Зарубіжна школа і педагогіка. Упорядники та автори вступних статей: Сбруєва А.А., Рисіна М. Ю. Наук. ред. Мозговий І. П. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2006. 432 с.

5. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с.

6. Практикум з порівняльної педагогіки : навч.-метод. посібник / укл. Сбруєва А. А., Бойченко М. А., Чистякова І. А. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 141 с.